

gal szemben.

Ekkor tűnik fel a legújabb nemzedék s minden tudásával és akaratával a gyarmati valóság tényeire veti magát. Meg kell állapítanunk, hogy a spanyol nemzeti valóság felismerése, mely ennek a nemzedéknek legjellemzőbb sajátossága, nem azonos a spanyol nacionalizmussal. Nemzetiek éppen nemzetközi lelkeségük következtében. E nemzedék első jelentősebb könyve Joaquín Gallegos Lara, Demetrio Aguilera Malta és Enrique Gil Gilbert 1930-ban megjelent *Akik elmennek* c. közös elbeszélés-gyűjteménye, amit a kritika kitűnően fogadott s az utóbbi amerikai spanyol irodalom legjelentősebb könyvének ismert el. Ennek az új nemzedéknek következő megnyilatkozásai, bár kissé anarchikusak, nem nélkülözik a spanyol gyarmati valóság felismerését s velük jelentkezik Jorge Icaza, kinek *Huasipungo* című könyve *La Fosse aux Indiens* címen a múlt évben jelent meg francia fordításban. Művészi értékei mellett ez a könyv kiválóan alkalmas arra is, hogy ennek a legújabb spanyol-amerikai írónemzedéknek magatartásáról felvilágosítson bennünket. Politikusok és nagybirtokosok tűnnek fel ebben a regényben, akik a maguk részéről bizonyára túlzottan találják ezt a beállítást. Amí a tömeget illeti — Jorge Icaza, aki társadalmi érzései szerint hozzájuk tartozónak tartja magát, nem akar belőle utánczásra méltó szimbólumot csinálni. Minden vágya, hogy ez a szerencsétlen gyarmati tömeg több legyen, mint amennyi, válják azzá, amivé lennie kell: tudatos irányítójává a történelemnek.

Kétségtelenül ez a könyv járult hozzá leginkább ahhoz, hogy a dél-amerikaiak rádöbbenjenek a valóságra, hogy körülöttük az imperializmus, spanyol-amerikaiság volta-keppen csak oligarchák egymáselleni csatározása, jóllehet ilyesmiről komoly tiszteletreméltó hazafiak között nem ildomos beszélni. A

Huasipungoból kiderül, hogy a dél-amerikai gyarmat pokol a benszülöttek számára. A tulajdonos kis telket engedélyez az indiánnak s ezért teljes rabszolgaságban tartja. Az állam, az egyház s a tulajdonos, aki mindkettőt irányítja, teszlik a hármass börtönt, melynek foglya a benszülött. Az indián rabszolga primitív, ösztönös reakcióit az erőszakos renddel szemben nem tártja még könyv az európai olvasó elé. Nyomorúságos kukoricakenyerét, alkoholizmusát senki sem mutatta ki indokaival és következményeivel ilyen világosan.

Jorge Icaza-nak, most újabb könyve jelent meg. A legtisztább tömegregény az amerikai-spanyol irodalomban. S bizonyos, hogy napjaink társadalmi felismerései nem hagyják megállni féluton ezt a harmadik nemzedéket s műveik dinamizmusa kedvezően alakítja a gyarmati népek sorsát. (Szeremley László)

SPORT ÉS ÉLET címen már rengeteget összeírtak, de kevesen olyan finom érzékkel, mint Dominique Braga az Europe legutóbbi számában. Meglepő, eddig elhanyagolt összefüggésekre hívja fel a figyelmet. Mindenekelőtt a sport mind erősebb térnyerését s ezzel az élet sport által történő erős áthatását veszi észre. Majd pedig a változásokat. Szeretnénk azt mondani, — írja, — hogy amint a nyár befejeződik, az atléta felcseréli könnyű cipőjét futball-cipővel az őszi időnyire, majd ennek elmúltával talpukat köt lábára és megkezd a téli sportokat. De ez egyáltalán nem így van. Ma minden sportágban olyan versengés tapasztalható, hogy a sportember számára lehetetlen akár csak két sportágban is kitűnni. Az időjárás ma már egyébként sem befolyásolja annyira valamely sport gyakorlását, mint régebben. A futball kezdeti korában szeptember végén, október elején már befejeződtek a mérkőzések, holott ma komoly bajnoki küzdelmek kezdődnek.

ebben az időben. Általában a sportok népszerűsödésével idényszerűségük is elmosódott. A tenniszhez, kinek számára az ősz lehetetlenné teszi a szabadtéri játékot, fedett pályákra húzódik s az év tizenkét hónapján át játszik.

Ennek következtében természetesen nem kerülhet rá sor, hogy egyéb sportágakkal is foglalkozzék. Hogy ez a specializálódás jó-e vagy rossz — nem lehet tudni. Mindenesetre csaknem minden sportág gyakorlásához szüksége van a sportolónak könnyű atletikai gyakorlatokra, futásra, ugrásra, amit gyakorolnia kell, ha saját területén komoly eredményeket akar elérni. A testi egészség néhány apostola különösen a múltban, de napjainkban is ellenzi a túlzott specializálódást s a versenyszerűséget. Azonban ha el is fogadjuk, hogy a sportoló egyéni egyensúlyának előnyére szolgál az általános testedzés, hiba lenne kifogásolni a specializálódást és versengést, mely a kor lelkéből ered. A sportlátványosságok iránti érdeklődés, a játékvágy, klubszervezői mind olyan elemek, melyeket számolnunk kell még akkor is, ha nem egy töről hajtottak ki a bölcsességgel.

Kétségtelen, hogy a terület, ahol Európa először áll majd szembe egységesen más földrészekkel, jóval a gazdasági egység vagy egységes pénznem előtt — a sport lesz. Az őszi európai válogatott, mely ugyan nem idegen kontinenssel, hanem csak az Európához való tartozásába belenyugodni nem tudó angol szigettel mérte össze erejét, erre mutat. Nem mintha Amerikának például nem lennének futbalistái, akik nyugodtan felvehetnék a versenyt európai társaikkal, hiszen Délamerika csapatai világhíresek, hanem mert Anglia, a futbal hazája, úgy véli, hogy összemérheti erejét egy európai válogatottal.

Az első tizenegy között, amit Európa kiállított, öt olaszt, két németet, egy franciát, egy belgát, egy magyart és egy norvéget találunk.

Az olaszok e tultengése azzal magyarázható, hogy a kiküldött együttes egységét valamennyire megakarták őrizni s erre legalkalmasabbnak a világbajnok olasz csapat látszott. A válogatás tehát nem jelenti azt, hogy más játékosok nem jöhetnek számításba egy ilyen válogatásnál (Planicka, a cseh kapus, Minelli, a svájci hátvéd stb.), viszont a tekintetbe jöhető játékosok egyrésze játékképtelen volt, más részük, mint a csehek és spanyolok, országalk különleges helyzete miatt nem kerülhetek bele.

Egy ilyen európai válogatott futbalcsapat összeállítása természetesen az időnek megfelelően változik s egy pár évvel későbbi válogatás már bizonyára kevés hasonlóságot mutat a maival. Azonkívül tekintetbe jöhetnek az oroszok is, akiknek bár kétségbevonhatatlan értékeik vannak, európai csapatokkal való mérkőzések hiányában nincs módjukban nyilvánítani ezt. Végül bizonyos, hogy a sport sem vonhatja ki magát azok alól a társadalmi és szellemi áramlatok alól, melyek Európában uralkodnak, bár legfőbb követendő szempontja mégis a sportszerűség maradjon. (Márk Viktor)

KOSZTOLÁNYI, FÖLDESSY GYULA ÉS AZ ADY-REVIZIO. Kosztolányi Dezsőné megírta részletes beszámolóját Kosztolányi Dezsőről (Révai 1938). Szeretetteljes, alázatos könyvében sorra veszi az író gyermekkora, diák és egyetemi éveit, majd rátér férfikorára, végül a halállal való vívódását adja visszafojtott könnyes emlékezéssel. A könyv természetesen részrehajló, rokoni és bántódó. De tartalmaz néhány olyan adatot, amely eddig Kosztolányi életéből ismeretlen volt. Már a fiatalkorú Kosztolányi, — mint felesége a férj naplójegyzeteinek közreadásával bizonyítja, — erősen és tudatosan készült az írói pályára. És pedig úgy készült, hogy kétséget nem tűrő módon a legel-